

Dějiny nás učí, že národy
musejí odpykávat spáchané viny
/Jan Čep/

číslo 30
podzim 1994

DOBRY DEN!

Čtvrtletník Čs. sdružení v Kitcheneru

Na vlnách nostalgie i obav II

Probíráme-li se zářloutnými stránkami času, který nás zavál do ontářijského Kitcheneru, nemůžeme se nevyhnout komickým vzpomínkám na zážitky, které nám tenkrát, před 26 lety, život v novém prostředí nové země přichystal... Ústní podání dochovalo v paměti řadu nástrah, které cíhaly na posrpnové emigranty, ale těm budiž k dobru připsáno, že všechny překážky zdárně překonali...

I ten manželský pár, který svoji první snídani v místním hotelu /cosi suchého, nepopsatelného/ způsobně, i když s jistými rozpaky, jedl příbořem -nožem a vidličkou- a zapíjel naservírovaným mlékem, netušíc, že jí populární cereal, jehož chroupavou směs bylo nutno mlékem zalít a pak teprve konzumovat lžící...

V Kitcheneru, na místě kde je dnes Valhala Inn, stával prastarý hotel, jehož romantický půvab naplňoval tmavý, dřevěný interiér ve stylu divokého Západu a zejména cedule v recepci upozorňující hosty, že koně dlužno uvazovat venku na ulici. Stěny tohoto hotelu byly rovněž svědky řady překvapení, kterého se zde našim lidem dostalo.

V análech pamětí je skryt úžas, který na pokoji vyvolalo u hladových exulantů otevření sklenice s hořčicí, která měla dovršit slastnou chuť na voskovém papíře rozprostřených, vábně vonících, uzeměných kolen. Domnělá hořčice

byla - v neznalosti Shakespearova jazyka zakoupený - peanut butter, který k uzenným kolenům a uzeninám vůbec, jaksi nejde ani při nejlepší vůli...

Zima roku 1968-69 byla zlá, splňující všechny představy Středoevropana o kanadském severu a naplňující slova všech trampských písní, majících původ inspirace v této části Zeměkoule. A přece se všichni „zrádci vlasti“, jak emigranty s vřelou oblibou komunisté nazývali, nadchli pocitem štěstí, když na stockholmském Mistrovství světa v hokeji toho roku, zvítězili Čechoslováci dvakrát za sebou nad neporazitelnými Sověty. Zápas byl přenášen kanadskou televizí a staly se balsámovou náplastí na čerstvé okupační rány. Radost Čechů a Slováků ve třídách s výukou angličtiny neznala mezí...

Televize byla, vedle nejnnutnějšího nábytku, hrnků a talířů, první kupovanou věcí z ušetřených peněz. Manpower Office vyplácel každému emigrantovi 36 dolarů týdně, na dítě polovinu, a tak během několika týdnů měl televizi každý, byť třeba i ze „Second hand store“, neboli vetešnictví. Za všeobecné pravidlo platilo, že televize má sloužit k rychlejšímu osvojení jazyka. Však také ráno byly třídy plné nevyspalých mátoch, kterým ještě z očí zírala hrůza z nočních televizních horrorů, před tím v životě nikdy netušených... Velmi nemilým poznáním však byly reklamy, na které si naši lidé dlouho nemohli zvyknout. Vedle častých „commercials“ na podprsenky, toaletní papír a cigarety zejména značky Belvedere / I smoke them, because I like them - tvrdila frigidním hlasem chladná kráska na obrazovce/, bylo vidět často i reklamu představující Contact C. Divák viděl ampulku, která se rozevřela na dvě části, ze kterých se zpomalně vysypalo děsné množství barevných, miniaturních kuliček. Však se tento prostředek proti nachlazení prodává v lékárnách dodnes. A naše „exulantské pověsti české“ znamenávají případ dvou pacientů, kteří z Československa podobnou ampulku pochopitelně neznali a tudíž jim ani na mysl nepřišlo polknout ji celou, zvláště když nebylo jisto, není-li ze skla. Věrní reklamě, po větší námaze oddělili obě části „capsule“ a uvolněné kuličky si nasypali do nosních dírek. Následný záchvat kýčání vyvolaný podrážděním sliznice, oba marody ujistil nejen o „správném“ postupu léčby, ale i o rychlé účinnosti tohoto léku. Inu Amerika...

Jiný reprezentant československých uprchlíků, též

zmožen začínající chřipkou, si zašel do drogerie pro papírové kapesníky Kleenex. Udivený výraz dívky u pokladny při placení přičítal jejímu soucitu nad jeho rýmou. Ale za okamžik neušel údivu ani on. Neznalost řeči mu totiž z regálu přihrála do rukou místo Kleenexu - dámské vložky...

Naši emigranti v Kitcheneru si tak pomalu zvykali na nový život, zakládali první konta, pár jedinců si dovolilo už i ojetá auta, podnikaly se první výpravy do Toronta k Roušalovi, kterého velmi záhy v Pražském uzenářství vystřídal populární pan Pichlík. Hodně věcí, zejména ve styku s úřady pomáhali zařídit ostršíleni starousedlíci, zejména pan Zdeněk Fisher, sekretář v Adult Education Centre - kam jsme chodili na angličtinu /dnes je součástí Conestoga College/, či majitelé místní realitní kanceláře, pánové Karol Stark a František Janeček. Pan Janeček byl v té době předsedou kitchenerské odbočky Čs. sdružení, která před naším příchodem čítala asi dvacet členů. Na jaře 1969 ve výboru sdružení nebyla ani jedna žena /!/ - tvořili jej pouze pánové Janeček, Martínek, Vočadlo, Karger ml., Bubák a Lomič. V pokladně bylo průběžně kolem tří stovek a odbočka se ve svoji činnosti v podstatě soustřeďovala jen na občasnou taneční zábavu. Obrat nastal až příchodem Milady Reinišové, Jiřiny Škárecké, Marie Vejvodové a dalších žen, které aktivitu odbočky povznesly do výšin - do těch dob nevídaných...

Nedaleko firmy Stark-Janeček na King St.E. byl krám s obuví a malířskými potřebami /na roztodivné kombinace sortimentu v kanadských obchodech jsme si rychle zvykli/ pana Václava Šulce, kde se mluvilo česky a příležitostně mohlo pobesedovat o politické situaci. Škoda, že pravdy zde pronesené nemohly dojít sluchu A. Dubčeka a ostatních politiků - svět mohl vypadat docela jinak! Pan Šulc byl volyňský Čech, náruživý pravičák, v jehož mysli levice neměla místa... Manželé Šulcovi byli velmi milí lidé, kteří patří do československé společnosti našeho města konce šedesátých a začátku sedmdesátých let.

Ve škole jsme se také poprvé setkali se skutečností, na kterou právem zehrali Slováci. Jeden Slovák, dnes úspěšný řemeslník-podnikatel, měl po učiteli opakovat větu I am a Czech. Pochopitelně se snažil vysvětlit, že není Čech ale Slovák, nicméně učitel - rozený Anglosas - prohlásil, že to je stejné, že Slovensko je pouze provincií, jako třeba v Kanadě Alberta. Nic nepomohlo ani přesvědčování nás Čechů, že spolužák

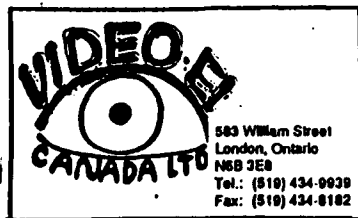
má pravdu a že Slovensko je republikou ve federálním Československu.

Čas míjel... Na Labour Day weekend 1970 do našich životů vjela jako blesk tragická zpráva, která se nám natrvalo zaryla do našich srdcí: v Ohio zahynula pod koly automobilu ve věku 28 let Milada Celerinová! Její dcera Martinka šla ten týden poprvé do školy. Byl to první tragický otřes, který nám dal vědět až z příliš kruté blízkosti, jak křehký je lidský život. Milada byla první z emigrantů, které jsme v této zemi, daleko od domova, pochovali...

Ale život šel dál a Kitchener byl pro nás místem naprosté spokojenosti. O naše zdraví se staral pan doktor Svorčík, další starousedlík, který měl ordinaci na Frederic Street. Jeho mírná a milá tvář i laskavé slovo, které pro nás měl, byly - zejména v začátcích - velmi povzbuzující. Všude vládla pohoda a nikdo z nás netušil, že to není pohoda trvalá, že i v tomto městě dojde ke změnám, kdy hlavní slovo dostanou lidé úchylní, že se v tomto městě bude dovolávat homosexuální kretén práva na aktivní sex pro chlapečky od šesti let, že pro přijetí do hasičského sboru se bude při přijímacích testech vyžadovat pro bělochy 80% úspěšnosti, kdežto u barevných jen 70%, že pro přijetí na prázdninový „student job“ u města bude kvóta 4 barevných z 6 volných míst - kdo by si nevzpomněl na komunistické kvóty - kolik procent z uchazečů muselo být z dělnických rodin? Je to podobnost čistě náhodná? Jak je možné, že žijeme ve společnosti, kde každý přisuzuje zodpovědnost tomu druhému ale sobě nikdy, kde každý se dovolává práv, ale nikdo nemá povinnosti, jak to, že žena soudí nemocnici za to, že rodila v bolestech, jak to, že soud odměnil stařenu za to, že se polila ve svém autě horkou kávou od Mc Donalda, téměř třemi milióny dolarů? Jak se to stalo, kde jsme co propásli či pokazili, že učitel si není jist před žákyněmi a žákyně před učitelem, pacientka před lékařem a lékař před pacientkou, ministrant před knězem? Jak se to stalo, že posedlost sexu, ne zřídka úchylného, zvítězila nad rodinou? Tupost nad moudrostí a blbost nad vzděláním? A hlavně, jak to všechno skončí? Smutná je útěcha, že ten konec my už nevidíme. Že se ho nedožijeme a že tedy naše obavy jsou obavy o naše děti, že naše obavy jsou obavy jejich dětí. Kam ony budou emigrovat?

☆ kova Stříbrného větru. Díky Josefu Škvoreckému jsme se my ☆
 ☆ sami přenesli zpátky do dob našeho mládí, znovu jsme mohli ☆
 ☆ prožít tu sugestivní škálu nálad a nezapomenutelnou atmos- ☆
 ☆ féru času, kdy budoucnost se zdála být tak děsně daleko, tak ☆
 ☆ daleko jako příští hodina matiky, či se zdála být pouze ☆
 ☆ neurčitým otazníkem, jen neurčitým „Some of these days“.
 ☆ Saxofónová příchuť Prima sezóny nám přiblížila ty skvostné ☆
 ☆ dny o kterých Olga Srbová píše: „...dny, které se utrhnou ☆
 ☆ s oblohy našeho kalendáře a ztrácejí se jako létavice v mi- ☆
 ☆ nulosti. Dny, které ozařují oblohu nebezpečnou a vonnou září, ☆
 ☆ dny které nemusely být, které nic nezměnily, jen zazářily...!“ ☆
 ☆ Josefe Škvorecký, díky!

O nejlepší český film všech dob hlasovali novináři a filmoví kritici v anketě, kterou v průběhu nedávného festivalu v Karlových Varech uspořádalo tiskové středisko. Zvítězil Vláčilův epos Markéta Lazarová před Jasného venkovskou kronikou Všichni dobří rodáci a komedií Hoří má panenko Miloše Formana. Současně červnové číslo časopisu Kristián zveřejnilo přehled komerčně nejúspěšnějších českých filmů z let 1945-91. První tři místa suverénně obsadily pohádky: ve- de Pyšná princezna/B. Zeman 1953/, následuje Byl jednou jeden král téhož autora z roku 1954, třetí je Princezna se zlatou hvězdou M. Friče z roku 1959. Všechny tyto filmy o kterých dnes píšeme, tedy včetně Prima sezóny si můžete objednat u firmy manželů Márových El-Canada v Londonu! A jestli se chcete obzvlášť pobavit a potěšit, doporučujeme Vám kolekci písniček a humoru V Praze bejvalo blaze! Nostalgie promíchaná čistým dobovým humorem v podání nejlepších současných interpretů jsou Vám zárukou dobré nálady a příjemné pohody!

7. října rozmnožil řadu umělců, kteří vystoupili v Československém kulturním a hodovním středisku v St. Jacobs - písničkář, herec a básník Josef Fousek.

Dobry den!

Dne 5. listopadu pořádáme v St. Jacobské hale velkou

♥ TANEČNÍ ZÁBAVA ♥

Zveme Vás tímto všechny k bohaté účasti na vyjimečném podniku! Hraje Disc jockey FLASH POINT PRODUCTIONS - začátek je ve 20.30, bar otevřen od 19.00 hodin. Vstupné je deset dolarů. Těšíme se na setkání s Vámi!

5. listopadu

Kulturní komise při kitchenerské radnici vybrala do plánu svých uměleckých vernisáží i výstavu obrazů naší členky paní Věry Havlíkové. O jejím konání budeme včas informovat.

V sobotu 3. prosince ve 14.00 hod. zavítá opět do St. Jacobs svatý Mikuláš, aby nadělil dárky českým a slovenským dětem. Prosíme rodiče, kteří mají zájem, aby svoje děti závazně přihlásili nejpozději do 10. listopadu/novembra/. Volejte prosím: J. Micková 746-8928, A. Ševčíková 579-2683, nebo M. Vejvodová 884-1107.

3.12.

Poslední knihu nakladatelství 68 Publishers - Hněj země Zdeny Salivarové si můžete objednat u Marie Vejvodové na tel. čísle 884-1107. Účtenky od firmy Zehr's stále strádáme a budeme Vám vděčni jestliže nám v našem úsilí pomůžete a útržky odevzdáte komukoliv z výboru sdružení, či přímo Marii Hanzlíkové/884-3851/. Děkujeme za pochopení!

Po úspěšném vystoupení na Všesokolském sletě v Praze na Strhově naše sokolky oznamují, že začínají opět cvičit. Zájemkyně volejte Marii Vejvodovou na tel. 884-1107!

Podzim 1994 -7-

Do dnešního čísla nám svoje příspěvky zaslali:

A.Veselý /Alberta/ 20.-

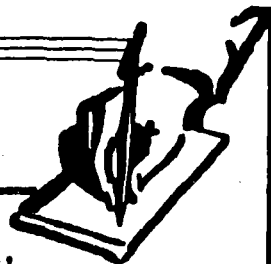
A.Poruban 10.-

M.Bačkovská 10.-

Srdečně děkujeme, díky pochopení laskavých dárců můžeme Dobrý den posílat zdarma všem, kterým se líbí...

NAPSALI NÁM...

Vážení přátelé v Kitcheneru, vážený pane Bubáku, sleduji v Satelitu odezvy, které vyvolal Váš úvodník Na vlnách nostalgie i obav. K tomu nelze nic jiného dodat, než že je pravdivý. Nedejte se odradit obavou z kritiky a nedejte se odradit ani panem Šuchmou. Plně podporuji i obranu redaktorky Dobrého dne v červnovém čísle Satelitu.

Posílám Vám, místo panu Šuchmovi, reakci na novinu o zrušení podmínky trvalého pobytu pro žádosti o navrácení majetku, a to proto, že nevěřím, že by pan Šuchma ve své poplatnosti nové vládě v Česku byl ochoten za Čs. sdružení v té věci něco udělat.

Nyní, kdy už nelze žádný majetek exulantů žádat, neboť tento je již rozdělen, event. rozprodán za valuty a nové vlastnické vztahy již nelze měnit, je zrušení podmínky trvalého pobytu v Česku pro exil bezcenné. A jak jsme se dozvěděli z Nového domova, pan Šuchma byl prý také iniciátorem takovéto bezcenné a nesmyslné úpravy zákona, která exulantům nic nepřinese.

Tato změna byla pravděpodobně udělána také proto, že Česká republika již rozdělila nebo rozprodala zkonfiskovaný majetek exilu, který měla k dispozici /Fond národního majetku/ a nyní bude potřebovat dolary, je proto nutno si exil začít udobřovat.

Pokud nebude ze zákona o mimosoudních rehabilitacích vypuštěn paragraf 1, odst. 2, tedy pokud podle tohoto zákona nebudou řešeny jen mimosoudní rehabilitace, nelze hovořit o žádné změně. Je nutno nyní činit nátlak na vládu, aby předložila parlamentu řádný zákon, kterým by byly odškodněny oběti, kterým byl jejich majetek zkonfiskován na základě

jejich trestních rozsudků. Náhradu zkonfiskovaného majetku je nutno uplatnit v současné hodnotě tohoto majetku a současné hodnotě koruny.

S úctou Alžběta Hrušková, Toronto.

O ČEŠÍCH A PAPUÁNCÍCH

Rostislav Hedvíček

Četl jsem nedávno o výzkumech amerického antropologa Marvinu Harrise v horách Papui-Nové Guineje. Tamnější hory jsou místem, kde lze nalézt jedny z nejpodivnějších letišť na světě. Všechna ta letiště jsou vybudována místními domorodci, Papuánci, ozdobenými náušnicemi v nose a peřím na hlavách /vybavuje se mi lidová písnička ze Slovácka „jenom někteří, kteří mají na hlavách červené peří“/, kteří jsou stále jednou nohou v primitivní minulosti.

„Zaměstnanci“ těchto podivných letišť vyhlížejí do světa moderní technologie, pátrajíce na obloze po nákladních letadlech, jejichž přilet očekávají už téměř půl století. V noci zapalují ohně, aby osvětlili hrbolaté „přistávací“ dráhy vysekané v džungli. Každé to „letišťe“ nápadně připomíná spojeneckou leteckou základnu z doby druhé světové války, včetně hangárů, rádiové místnosti, vysílací věže a dokonce i jakýchsi maket letadel, všechno vyrobeno ze dřeva, palmových listů a bambusových tyčí. Antropolog Marvin Harris to vysvětluje takto: „Papuánci očekávají přilet důležitého letu, nákladní letadlo naložené konzervami, oblečením, tranzistoráky, hodinkami a motocykly. Letadla budou pilotována předky z minulosti, kteří se vracejí zpátky k životu. Tak proč je tam pořád to zpoždění? To je divné! Opeřený Papuánc vchází do rádiové místnosti a vydává instrukce do „mikrofonu“ vyrobeného z plechovky. Vzkaz je odeslán skrze anténu, tvořenou lianou a jakýmsi plazivým vínem: „Jak mne slyšíte? Přepínám!“

Jinými slovy-domorodci očekávají, že jejich mrtví předkové jednoho dne přiletí domů a rozdělí se o kořist, či o výsledky jejich nadpřirozeného nákupního výletu. Tyto primitivní, „Cargo cults“, nezlomně věří, že ti, kteří nabyli bohatství,

mají povinnost je rozdělit mezi ostatní, napsal Marvin Harris. Základem tohoto primitivního rovnostářství je skutečnost, že v papuánských podmínkách všichni mají více či méně stejnou fyzickou sílu. Z čehož dále vyplývá, že pro jedince je téměř nemožné nashromáždit více „dobrých věcí, které život poskytuje“, než on či jeho bezprostřední rodina je schopna účinně ochránit. Kdykoliv někdo v primitivní společnosti získá něco o co by měli jeho sousedé zájem, musí to buď ukrýt, nebo rozdat. / A teď zkuste na tuto premisu aplikovat známou situaci z naší domoviny, kde jeden soused má kozu. Druhý soused by mohl mít svou kozu, ale on si radši přeje, aby tomu prvnímu sousedovi ta jeho koza chcipla. / A když se tedy Papuánci snaží nějak realizovat jejich touhu po určitých věcech, jejich „selský rozum jim radí, aby tyto výrobky, či zboží obdrželi jako „dar“, což následně způsobilo spontánní výskyt oněch „cargo“ kultů.

Pokusy domorodců dojít k nějakým výsledkům se setkaly s naprostým fiaskem - když podle jejich „selského rozumu“ dělali všechno správně. Mýtili džungli na přistávací dráhy, budovali letištní věže, natahovali dráty „vysílaček“. Všechno tak, jak mělo být - tak proč to nefunguje? Odpověď je: Starý způsob chápání nových podmínek - pokud domorodci zůstanou u starého způsobu chápání, pak je téměř zaručeno, že porozumnění moderní technologii je mimo jejich dosah. V určitém slova smyslu, tato paradigma, neboli názor na svět, funguje jako software - program do počítače; umožňuje lidem zpracovat informace použitím společného vzoru, formovaného předchozí zkušeností, která nové informace spojuje. Neschopnost domorodců spojit moderní detaily s myšlením z doby kamenné, nás pak může přivést až k situacím daleko od dešťových pralesů Papui-Nové Guineje.

1. To, co dává v životě smysl, je vzor skutečnosti, který, jak lidé mají tendenci věřit, existuje. Detaily bez spojení ke „smyslu“ zůstávají obvykle nerozlučitelné, nejen lidem z doby kamenné, ale komukoliv.

2. To, co „dává smysl“, může být ve skutečnosti mezera či slepé místo v této paradigmě chápání skutečnosti.

3. Jakýkoliv „názor na svět“ /paradigma/, bere v úvahu skutečnosti, důležité v ekonomických či politických podmínkách, ve kterých je paradigma vytvořena.

4. Čím primitivnější jsou podmínky, v nichž je „názor na svět“ vytvořen, tím méně skutečností bude realisticky po-

chopeno a vysvětleno, před tím, než budou začleněny do paradigmaty.

5. Existující a zavedená paradigma je v podstatě nevyvrátitelná jen poukázáním na důkaz hovořící jinak. Jak napsal Keith Thomas: „, takový systém víry je vybaven vzdoruschopností činící ji vyložené imunní vůči vnějšímu argumentu.“ Lidé, jejichž kultura hrubě překrucovala fakta, se vždy zuřivě brání přijmout širší a tolerantnější názor na svět, mnohdy i navzdory ekonomické skutečnosti nebo skutečnosti vojenské porážky. /Jak my víme, lidi z Česka nepřesvědčíš/

6. Tendence zachovat neproduktivní a nerealistické světové názory je jen zdůrazněna, když včleněné fantazie zahrnují redistribuci bohatství.

7. V traumatických dobách, kdy světové názory jsou nejčastěji předmětem změn, se objevuje tendence k neracionálnímu vysvětlování událostí. V primitivních podmínkách, v nichž se lidské společnosti vyvinuly, funkce, které jsou nyní plněny vládami a zákony, byly nařízeny prostřednictvím náboženství a tabu systému. Rovněž mentální charakteristiky, které dříve pomáhaly lidským bytostem přežít - jako schopnost nevnímat si nedůležitých věcí anebo tendence zmatkovat pod tlakem - mohou být nyní velkou zátěží. V moderním prostředí, schopnost ekonomii a politických institucí vůbec fungovat, je závislá na rozumném vysvětlení rychle se měnících skutečností. Jestliže moderní společnost prochází traumatem, pak se legrační „cargo“ kult může rychle stát nacistickou stranou.

No tak to asi je s Papuánci. A že v tomhle článku nebylo nic o Česku? Opravdu?

Kdy Češi odškodní sudetské Němce?

Téměř pět let už uplynulo od chvíle, kdy/tehdy ještě/ československý prezident Václav Havel, vyjádřil svoje politování a omluvu za odsun Němců z naší země po 2. Světové válce. Tento krok se většině Čechů nezdál úplně správným, ale brali jej jako vstřícné gesto prezidenta a jako vykročení k lepším vztahům mezi Čechy a Němci v budoucnosti...

Pět let uplynulo, ale nezdá se, že by se vzájemné

vztahy a sudetoněmecká otázka nějak výrazně zlepšily. Ukázalo se, že sudetským Němcům nejde o gesta, ale o další dialog s českou vládou, o zrušení t. z. v., Benešových dekretů'' o odsunu a v neposlední řadě o hmotné odškodnění /!/. Mnohým se dnes tato sudeťácká snaha může zdát logickou a spravedlivou. Lidstvo má totiž neuvěřitelně krátkou paměť a může se dívat na Německo, hlavního aktéra problému, jako na dnešní Německo a ne jako na Německo doby, kdy se vymklo z klasických norem soužití kulturních států, doby, kdy zdůrazňovalo nadřazenost rasy a kdy povýšilo násilí a teror na státní ctnost. Toto Německo zničilo právní jistotu, zbudovalo koncentrační tábory, zavedlo masové exekuce a rozpoutalo totální válku. V tomto Německu se stala normou nacistická bezohlednost, která rozvrátila všechny konvence, zavrhlá soucit, posunula hranice zla a hrubosti a rozsela ducha nenávisti a pomsty. A právě toto Německo měli vítězští soudcové před sebou a právě toto Německo bylo základem prognóz a rozhodnutí, mezi které patří i odsun, jako přímý důsledek války. Přitom porážka Hitlera byla bezpochyby obecným dobrem a není divu, že vítězství spojenců se projevilo nespoutanou, až, „starozákonní'' spravedlností. Naplnilo se Hegelovo: „světové dějiny jsou světovým soudem''.

O odsunu sudetských Němců rozhodly na konferenci v Postupimi v roce 1945 společně USA, SSSR, Anglie a Francie. Československo se této konferenci nezúčastnilo, nepodílelo se na rozhodnutích zde uzavřených a nenese za ně žádnou zodpovědnost. Sudetští Němci ani nebyli v té době československými občany. Už v roce 1938 získali německé občanství na základě mnichovské dohody a na základě zákona o připojení sudetských území k Německu. Ani na těchto aktech nemělo Československo žádnou účast a vlastní připojení k Říši bylo sudetskými Němci přijato s frenetickým nadšením. Je hězké odsuzovat princip kolektivní viny, ale nedoceněná zde zůstává skutečnost, že v posledních obecních volbách v květnu 1938 hlasovalo pro Henleinovu nacistickou SPD 90% německých voličů! Sudetští Němci tedy nemohli mít nikdy vůči Československu žádné právní nároky, což platí i dnes, v případě České republiky. Celá záležitost byla definitivně vyřízena v roce 1945, kdy Německo podepsalo bezpodmínečnou kapitulaci a je správné, prohlásil-li Václav Klaus, že, „pro Prahu je tato otázka uzavřena''. Vnutit Praze pozici a pocity nějakého dlužníka by totiž bylo možné jen za jediného předpokla-

DOBŘÝ DEN!

Čtvrtletník Čs. sdružení v Kitchenery

du: že dějiny vztahů mezi bývalými českými Němci a Čechy se odvíjejí teprve od roku 1945. A v tom je jádro problému.

Trauma odsunu je v sudetských Němcích tak hluboko zakořeněno, že málokdo z nich je dnes schopen podívat se na období před rokem 1945 sebekriticky. U většiny z nich existuje sedmiletá historická mezera let 1938-1945. Zapomínají, že v roce 1938 došlo rovněž k odsunu, když téměř milión Čechů bylo nuceno opustit své domovy v pohraničních oblastech Čech a Moravy. V dalších letech v důsledku německé okupace zahynulo čtvrt miliónu Čechů. To jsou fakta, která je lidem v Německu nutno připomínat. Vždyť vedle ztrát na životech se celkové škody, které za války naše hospodářství utrpělo odhadují na 430 miliard Kč předválečné měny! Na 54 miliard je odhadnuta škoda způsobená tím, že si Němci od nás brali tak zvaný imatrikulární příspěvek na „ochranu“ Protektorátu.

Za odebrané české zboží Němci neplatili, ale protihodnotu připisovali národní bance u Říšské banky v Berlíně. Naše pohledávky tak u Říšské banky dosáhly konečné výše 135 miliard, z kterých jsme po válce nedostali ani haléř...

Sudetští Němci rovněž často hovoří o násilí, které provázelo jejich odsun. Je zřejmě historickou pravdou, že bezprostředně po skončení války docházelo ke zločinným útokům proti německému obyvatelstvu. Tuto násilnickou etapu odsunu je nutno odsoudit, ale nelze nevidět co jí předcházelo. Konečně tyto smutné excesy násilí proti bezbranným Němcům doprovázely konec války v celé Evropě. Ale i zde je nutno vidět jeden zásadní rozdíl. Německý teror proti Čechům byl po více než 6 let organizován s německou důkladností státní mocí, kdežto zločinů na Němcích se po válce dopouštěla ozbrojená lůza, proti níž státní moc postupně zasahovala. Klást tyto dva postupy na roveň prostě nelze.

Sudetští Němci také žádají zrušení t. zv. Benešových dekretů, které měly naplnit jejich osud po prohrané válce. Předně pojem „Benešovy dekrety“ je věcně nesprávný. Každý z těchto dekretů uváděla jasná preambula: „K návrhu vlády, /a ve většině i/ po dohodě se Slovenskou národní radou ustanovují...“ T. zv. Benešovy dekrety jsou ve skutečnosti dokumenty tehdejší vlády, které byly dodatečně potvrzeny legitimním zákonodárným orgánem. A žádný z těchto „Benešových dekretů“ nezakotvuje odsun Němců!! Tento princip deklaruje Košický vládní program a zejména 13. článek zmíněné Postupimské dohody vítězných velmocí.

Čeští Němci patří do našich společných dějin. Stejně

jako do nich patří výrazná židovská komunita, z větší části vyvražděná nacisty během války. A překonání minulosti není možné nařídít zhora, ale musí vyrůst zdola. To si žádá čas, trpělivost a pochopení. Slyšet se navzájem bude možné tehdy, omluví-li se také sudetští Němci za předválečné rozbití Československa, které iniciovali. Potom bude představitelné i naplnění omluvy Václava Havla i s důsledky odsunu. Ovšem důsledek nesmí předcházet příčinu. Češi by si totiž mohli položit také otázku, kdo jim zaplatí 40 let života v komunistickém režimu, kam je de facto poslal právě Hitler svou šílenou expanzí. Žádost sudetských Němců o odškodnění za poválečný odsun tak patří mezi absurdnosti dějin tohoto /zaplat pánbůh už končícího/ století...

WIR DANKEN UNSERM FÜHRER

„Díky vašemu skvělému dílu, můj vůdče, máme dnes jistotu, že nezhyneme, nýbrž že jsme nadále povoláni nastoupit jako německá stráž na východě společně s celým německým národem vítěznou cestu do budoucnosti.“

Vůdce 90% českých Němců Konrád Henlein v dopise Hitlerovi -
10.10.1938.

Na obr. vděčná dopisnice sudetských Němců 1938.

NABÍDKA

CZECH DISKETTE 7.00 PRO IBM PC obsahuje tyto informace (které jinak nejsou):

- * jak dělat háčky, čárky a kroužky ve WORDPERFECT 5.1
- * přehled 2000 nejlepších českých knih vydaných 1989-1994
- * adresy 230 nakladatelství v ČR
- * světový adresář 360 krajských spolků a vydavatelů českých novin v 15 zemích
- * mnoho jiných informací

Cena za diskette je \$10

Objednejte na adrese:

K. Havel, Box 33006, Brampton, ON CANADA L6S 3Y0

Vzpomenete si ?

Praha již byla řadu dní ve znamení předvánoční nálady. Na Staroměstském i Malém rynku, na Ovocném trhu, v kotcích i v Havelské ulici vyrostly dřevěné boudy nabízející oříšky, perníčky, marcipán, datle, hrozinky, kaštaný a jiné vánoční rozmanitosti. Z nedalekého Stavovského divadla byly slyšet občas tóny a zpěv z právě probíhajícího představení. Dávala se zde premiéra Tylovy hry Fidlovačka s hudebními vložkami zkomponovanými Františkem J. Škroupem. A tady - v roli slepého houslisty Mareše - zpíval Karel Strakatý poprvé píseň „Kde domov můj?“ Tóny jímavé písně, nesoucí zřetelný vliv nedávného miláčka Prahy - jehož všeobecná obliba nikdy v tomto městě nepominula - W.A. Mozarta, se nesly divadlem vzhůru k sluchu obecnostva, které netušilo, že naslouchá tónům budoucí národní hymny. Netušilo, že v zápětí bude píseň s nadšením přijata celým národem, že bude patřit mezi nejoblíbenější písně mladého Ignáce Máchy a jeho vlasteneckých přátel - Štrobacha, Riegra, Hindla, Friče i Sabiny... Že v době velké války, která měla ve 14. roce příštího století přijít, bude v ruských legiích zpívána při večerním rozkaze a při loučení s padlými druhy... Nikdo tenkrát netušil, že v to slavné pondělí 28. října 1918 bude tato píseň znít ze všech koutů naší země, ani to, že se jejími tóny budou loučit exulanti se svými zemřelými, daleko od domova, po uchvácení země komunisty... Nikdo si tenkrát nemohl představit slzy štěstí, když se píseň v listopadu 89 nesla Václavským náměstím rozeznělá dvěma Karly - Krylem a Gotten - spolu s mnohatisícovým davem Pražanů...

To všechno návštěvníci Stavovského divadla toho 21. prosince 1834 při premiéře Fidlovačky netušili, nemohli tušit... Konečně hra sama, namířená proti němčícím měšťákům a vyzdvihující pražský lid, byla brzy stažena a za života obou autorů se už na scéně neobjevila. Z prachu zapomění ji vyzdvihl až K.H. Hillar za I. světové války. Ale hudební vložka, „Kde domov můj?“ se okamžitě ustálila, pronikla do všech vrstev české společnosti a co do obliby zastínila i slavný chorál božích bojovníků...

František Škroup složil píseň v domě U Bonů, který stával na rohu Myslíkovy a Pštrossovy ulice a který byl zbořen v roce 1894. O vzniku písně se traduje řada pověstí. Na příklad že jí 33letý Škroup složil jako improvizaci v noci u lože umírající ženy. Ve skutečnosti však paní Škroupová zemřela až tři roky po premiéře Fidlovačky. Není také pravda, že Škroup složil slavnou píseň těsně před premiérou, což je obdoba oblíbené pověsti o kvapném vzniku předehry k Mozartově Donu Giovannim. Škroup dokončil instrumentaci už 14. prosince, píseň tedy pravděpodobně vznikla už v listopadu. A letos, 21. prosince od jejího prvního uvedení uplyne 160 let.

Až si ten den poneseš domů oříšky, mandle, či jiné vánoční rozmanitosti, vzpomeň si !

A protože je toto číslo DD letos poslední - jsme asi první od koho dostáváte vánoční gratulaci:

Všem našim členům
a příznivcům přejeme
příjemné chvíle dárkování
sošky a těšíme se na
shledanou v zimě 1995!
Vítá odborčky ČSK

Pište nám!

Vladimír Bubák
22 Murray Hill Crt.
Kitchener, Ontario
N2E 1N9

